

А.В. Гречко, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
О.М. Мельникова, студентка ФММ, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стаття присвячена розробці теоретико-методичних засад управління процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства. В основі даного дослідження лежить аналіз поняття управління прибутком, джерел його формування та напрямків підвищення прибутковості вітчизняних підприємств. Об'єктом дослідження є, сукупність процесів організації, планування, контролю та мотивації, що впливають на формування прибутковості підприємства, предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до забезпечення ефективності управління процесом формування прибутковості підприємства. Теоретико-методологічну основу дослідження складають праці провідних вітчизняних та зарубіжних науковців. При проведенні даного дослідження був використаний аналітичний метод, за допомогою якого проводився аналіз заходів з підвищення прибутковості роботи підприємства та досліджувалася сутність категорії «прибуток», розглядалися основні аспекти управління процесом прибутковості. На основі методу наукової абстракції було встановлено перелік окремих чинників які здатні впливати на рівень прибутковості підприємств. Крім цього автором був використаний системний підхід та статистичний метод. Також в процесі вивчення питання управління процесом прибутковості підприємства був використаний історичний підхід для аналізу причин виникнення даного явища. В роботі досліджено економічну сутність поняття «прибуток», як однієї з найважливіших фінансових категорій, яка відображає результат фінансової господарської діяльності підприємства, тобто її ефективність. Автором здійснено систематизацію і узагальнення напрямів управління процесом прибутковості, а саме: проведення аналізу прибутку і рентабельності, який є одним із значущих напрямків при управлінні процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства, від своєчасності проведення якого, достовірності отриманих результатів та оперативності розробки заходів, спрямованих на зростання показників прибутку і рентабельності залежить успішний розвиток підприємства в довгостроковій перспективі. Особлива увага приділена дослідженню вітчизняного взуттєвого підприємства «Леді Шуз», щодо управління процесом прибутковості, розраховані показники валового, чистого прибутку, а також проаналізовані усі види рентабельності, задля надання доречних рекомендацій. Визначено, що важливу роль в управлінні прибутковістю з метою підвищення ефективності діяльності підприємства, відіграє те, чи увесь асортимент продукції підприємства є рентабельним, чи працює підприємство на повну потужність, чи мають місце простота та чи може підприємство здійснити диференціацію продукції.. На основі проведеного дослідження, надано ряд практичних рекомендацій по вдосконаленню предмету дослідження.

Ключові слова: підприємство, прибуток, управління прибутковістю, рентабельність, дохід, витрати, виробництво, ефективність.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі розвитку економічних відносин, питання підвищення прибутковості діяльності суб'єктів господарювання не втрачає актуальності, адже саме від прибутку залежить на скільки підприємство зможе у подальшому виробляти конкурентоспроможну продукцію, покращувати якість товару, підвищувати рівень технологічної

оснащеності виробництва, впроваджувати ресурсозберігаючі технології, здійснювати інноваційні розробки тощо.

Для зростання ефективності роботи підприємства має велике значення пошук резервів збільшення доходів, прибутку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної

проблеми, котрим присвячується означена стаття. Дослідженю управління процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства присвячені роботи зарубіжних та українських вчених-економістів: Алексеева П.Д. [1], Білик М.Д. [2], Буряковського В.В. [3], Бланка І. А. [4], Ефимова О.В. [5], Савчук В.П. [6], Шеремета А.Д. [7] та ін. Проблеми фінансового аналізу, прогнозування, планування фінансових результатів, а також визначення резервів підвищення прибутковості розглядаються в роботах Меца В.О. [8], Болюха М.А. [9], Власової Н.О. [10] та ін. Наукові праці вчених обґрунтують фундаментальні аспекти управління процесом прибутковості і дозволяють визначати резерви підвищення прибутковості. Однак, зважаючи на сучасні реалії розвитку економічної системи України, можна зробити висновок про те, що даний напрям дослідження потребує подальшого доопрацювання з метою розробки заходів з підвищення прибутковості вітчизняних підприємств і пошуку балансу інтересів підприємств і споживачів продукції.

Для досягнення мети були поставлені та вирішені наступні завдання:

- 1) визначено поняття прибутку і прибутковості як економічних категорій;
- 2) визначені фактори впливу на прибутковість;

- 3) проаналізоване зовнішнє середовище господарювання підприємств;
- 4) розкрито поняття ефективності діяльності підприємства;
- 5) надана статистика по прибутковості підприємств;
- 6) проаналізоване вітчизняне взуттєве підприємство «Леді Шуз» з боку аналізу прибутку та рентабельності;
- 7) виявлено ряд проблем з приводу управління процесом формування прибутковості ПП «Леді Шуз»;
- 8) виявлено резерви підвищення прибутковості на підприємстві;
- 9) розроблено рекомендації щодо впровадження заходів з управління процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження із обґрутуванням одержаних наукових результатів. Прибуток – одна з найважливіших фінансових категорій, яка відображає результат фінансової господарської діяльності підприємства, тобто її ефективність. Будучи головною рушійною силою ринкової економіки, вона забезпечує інтереси держави (за рахунок податків), власників (за рахунок отримання чистого доходу) і персоналу підприємства (за рахунок отримання заробітної плати) [11]. У більш повному обсязі аналіз визначення прибутку наведений у табл. 1.

Таблиця 1. Аналіз визначень поняття «прибуток»

Білик М.Д.	Прибуток – це додаткова вартість, яка утворюється в процесі виробництва понад вартість спожитих виробничих ресурсів і робочої сили
Буряковський В.В.	Прибуток – це грошове вираження основної частини грошових накопичень, які створені підприємствами різних форм власності
Бланк І. А.	Прибуток – мірило фінансового здоров'я підприємства, характеристика рентабельності вкладення коштів в активи конкретного підприємства
Ефимова О. В.	Прибуток – змінена форма додаткової вартості, виробленої, реалізованої, готової до розподілу, що сформована в процесі суспільного відтворення для задоволення різних інтересів підприємства та його власників
Мец В. О.	Прибуток – фінансова категорія, яка показує позитивний фінансовий результат, характеризує ефективність виробництва, свідчить про обсяг і якість виготовленої продукції, стан продуктивності праці, рівень собівартості
Савчук В. П.	Прибуток – основний критерій ефективності господарювання
Шеремет А. Д.	Прибуток – основне власне внутрішнє фінансове джерело, яке забезпечує розвиток підприємства на принципах самофінансування

Складено авторами на основі [12]

На нашу думку, найбільш широко розкриває поняття прибутку В.О. Мец, так як він

наголошує на тому, що прибуток не тільки виражає фінансову ефективність діяльності

підприємства, але й наводить ряд факторів, які призводять до його отримання. При аналізі та оцінці прибутковості необхідно враховувати те, що на неї впливають різні фактори, як зовнішні так і внутрішні. У зв'язку з цим прибуток

розглядається як керований об'єкт, який може піддаватися планування та прогнозування, обліку та аналізу, регулювання і контролю. Зовнішні та внутрішні фактори наведені у табл. 2.

Таблиця 2. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на прибутковість

Зовнішні:	Внутрішні:
<ul style="list-style-type: none"> - система оподаткування; - державне регулювання цін; - нормативні документи галузі, в якій працює підприємство; - умови та ставки кредитування. 	<ul style="list-style-type: none"> - цінова політика; - обсяг діяльності (кількість та номенклатура продукції, ціни); - обсяг та характеристика витрат обігу; - чисельність працівників; - фонд оплати праці; - показники ефективності роботи обладнання та працівників.

Складено авторами на основі [13]

Зовнішнє середовище має колосальний вплив на прибутковість підприємств, і тому щоб надати правильні та доречні рекомендації, щодо її підвищення, необхідно розглянути його динаміку.

Основними умовами, що впливають на підвищення прибутковості підприємства, пов'язаної з реалізацією продукції є: зниження собівартості продукції; розширення обсягів виробництва; оптимізація запасів на складі; підвищення якості, конкурентоспроможності; впровадження прогресивних видів розрахунків за товари; своєчасні розрахунки покупців за отриману продукцію.

Додатковими заходами підвищення прибутковості для підприємств, можуть виступати: продаж зайвого устаткування, іншого майна, здача його в оренду; диверсифікація виробництва; раціональне витрачання економічних ресурсів; розширення ринку продажів; підвищення технічного рівня виробництва; ліквідація невиробничих витрат, втрат.

Крім того, на підвищення прибутковості підприємства, а отже і ефективності, впливають асортимент (номенклатура) виробів, що випускаються, тому що кожне з них характеризується рівнем рентабельності, властивим йому.

Ефективність виробництва являє комплексне відбиття кінцевих результатів застосування всіх виробничих ресурсів за певний проміжок часу. Також ефективність виробництва може характеризувати підвищення

продуктивності праці, максимальне (або раціональне) використання виробничих потужностей, сировинних, матеріальних ресурсів.

Іншими словами, продуктивність підприємництва – це досягнення при найменших витратах найбільших результатів. Оцінка економічної ефективності здійснюється шляхом зіставлення досягнутих результатів з понесеними витратами. Ефективність роботи будь-якого підприємства безпосередньо залежить від фінансово-економічних результатів його діяльності, які при нормальному функціонуванні суб'єкта господарювання мають бути у формі прибутку. Отже, основним показником результативності роботи підприємства є прибуток, а основним завданням менеджерів і працівників є пошук шляхів і способів його підвищення. На формування прибутку підприємства може мати вплив безліч чинників: внутрішні і зовнішні витрати, конкуренція, політична ситуація в країні, купівельна спроможність споживачів тощо. Саме прибуток створює фінансову основу для самофінансування діяльності підприємств, здійснюючи розширене відтворення, для їх інвестиційного та інноваційного розвитку, виступає засобом стимулювання працівників, виконання зобов'язань перед бюджетом, банками, іншими організаціями, характеризує ступінь ділової активності та фінансового благополуччя. Отже, питання пошуку і розробки заходів з підвищення прибутковості підприємств є досить актуальне на

сьогоднішній день і потребує грунтовного дослідження.

Розвиток економіки в Україні пов'язаний з фінансовим станом суб'єктів господарювання,

який в свою чергу залежить від ефективності їх діяльності. В табл. 3 наведені дані динаміки розміру прибутку українських підприємств за видами економічної діяльності.

Таблиця 3. Динаміка розміру прибутку українських підприємств за видами економічної діяльності, 2013–2015 pp, млн. грн.

	2013		2014		2015	
	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали прибуток	
	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
1	2	3	4	5	6	7
Усього	65,9	234513,7	66,3	337153,7	57,7	171333,1
сільське, лісове та рибне господарство	79,9	26496,5	84,2	51455,7	92,7	545,9
промисловість	63,3	81336,9	63,2	78077,5	57,3	62333
будівництво	62,3	5968	62,6	6369,1	51,5	1482
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	67,2	36528,5	66,6	37122,4	62,1	25295,5
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	63,1	9429,9	62,6	11755,6	51,6	14544,4
тимчасове розміщування організація харчування	59,5	788,3	59,5	369,8	47,4	219,1
інформація та телекомунікації	63,4	11668,3	64,9	11216	51,8	4880,5
фінансова та страхова діяльність	60,6	38534,3	61,7	121936	69,3	56385
операциї з нерухомим майном	57,5	6750,1	56,3	5029,1	43,1	1057
професійна, наукова та технічна діяльність	63,4	13027,2	63,3	9116,9	57,1	3349
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	64,3	2580,3	62,9	2607,6	55,6	961,6
освіта	69,9	203,7	67	216	74,1	97,9
охрана здоров'я та надання соціальної допомоги	64,7	525,3	64,5	376,4	55,3	157,1

Продовження табл.3

1	2	3	4	5	6	7
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	57,3	571,7	55,6	1416,6	26,1	14,8
надання інших видів послуг	68,1	104,7	65,2	89	61,9	9,8

Складено авторами на основі [14]

Дані таблиці 3 показують, що за останні три роки спостерігається досить негативна динаміка розміру прибутку вітчизняних підприємств в абсолютному вимірі. Хоча у 2014 році, порівняно з 2013 роком прибуток в абсолютному вимірі збільшився на 102640 млн. грн., то вже у 2014 в порівнянні з 2015 зменшився на 165820,6 млн. грн. Таким чином, якщо в 2013 році прибуток всіх підприємств становив 234513,7 млн. грн., то в 2015 році підприємства отримали прибуток у сумі 171333,1 млн. грн. Найбільший розмір прибутку отримали підприємства від фінансової і страхової діяльності, промисловості, торгівлі, а також транспортні підприємства. Найменший розмір прибутку отримали підприємства сільського господарства, тимчасове розміщення і організація харчування, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги тощо.

Таким чином, автором було проведено дослідження динаміки розміру прибутку українських підприємств за видами економічної діяльності 2013–2015 рр. Даний аналіз показав, що частка прибуткових підприємств у загальній їх кількості за 2013–2015 рр. коливається, але в цілому має тенденцію до зменшення. Таким чином, кількість підприємств, що отримали прибуток у 2015 році порівняно з 2013 роком зменшилась на 8,2 %. Така ситуація свідчить про збільшення збиткових підприємств, однією з причин цього є недостатньо ефективне управління прибутком підприємств.

Необхідно відзначити, що багато підприємств не просто зменшують свою прибутковість, але не витримуючи інфляційних процесів та конкуренції банкрутують. Банкрутство підприємств як економічне явище безпосередньо пов'язане зі зниженням ефективності їх діяльності. Аналіз збиткових підприємств в економіці України, показує, що з 2009 рік по 2013 рік частка збиткових підприємств повільно росла, проте у 2014 році різко зросла і дорівнювала 56,7%, а у 2015 році

досягла свого максимуму, а саме 57,9 %. Така висока кількість збиткових господарюючих суб'єктів знижує ефективність всієї економічної системи держави й, безумовно, гальмує процес загального економічного зростання.

На прикладі вітчизняного підприємства ПП «Леді Шуз», автором був проведений економічний аналіз прибутковості, який показав, що прибуток у 2015 році у порівнянні з 2014 роком різко скоротився. Чистий прибуток у 2014 р. дорівнював 3695 тис. грн, а у 2015 р. склав лише 485 тис. грн.

Загальна рентабельність виробництва у 2014 р. становила 50,22%, а у 2015 р. дорівнювала 4,33%. Загальна рентабельність виробництва скоротилася, що свідчить про погіршення результатів діяльності підприємства. Варто відмітити, що рентабельність продажів у 2014 р. дорівнювала 21,69%, а у 2015 р. впала до 2,66%. Звернемо увагу на рентабельність продукції, яка у 2014 р. дорівнювала 157,84%, а у 2015 р. стала 130,48%.

Після проведення усіх розрахунків, автором було виявлено, що на галузь легкої промисловості впливає такий зовнішній чинник, як мода і тому та продукція, яка в минулому році найкраще продавалася, у наступному може стати збитковою.

ПП «Леді Шуз» володіє дуже широким асортиментом. Багато асортиментних позицій стали нерентабельними у 2015 році, вони перестали користуватися попитом у споживача, однак їх конструкція, запуск у виробництво, реклама вимагає значних витрат. Тому, була проаналізована вся асортиментна лінійка ПП «Леді Шуз» і виявлено, що низка асортиментних позицій стали нерентабельними. Таким чином, ми пропонуємо зняти з виробництва нерентабельну продукцію, і щоб не виникло простої запровадити один з трьох розроблених проектів. Автором були запропоновані три наступні проекти для підвищення прибутковості

та рентабельності виробництва, а саме: проект №1: збільшення обсягів виробництва найбільш рентабельної продукції підприємства з одночасним зняттям з виробництва ліній нерентабельного взуття; проект №2: виготовлення взуття на умові давальницької сировини від інших підприємств, яким не вистачає власних виробничих потужностей; проект №3: впровадження у виробництво нового власного виду продукції – кросівок.

Розглянувши три запропоновані нами проекти підвищення прибутковості для ПП «Леді Шуз», ми виявили, що проект №3 є найбільш ефективним. Економічний ефект від запровадження запропонованого нами третього проекту, забезпечить отримання чистого прибутку у розмірі 1673,69 тис. грн., тобто він підвищиться на 1188,69 тис. грн. або на 245,09% порівняно з фактичним періодом., а також забезпечить загальну рентабельність виробництва у 14,93 %, що на 10,60% більше ніж була у фактичний період.

Отже, слід зазначити, що чим вище показники прибутку і рентабельності, тим вища його фінансова стійкість, тим ефективніше функціонує підприємство. Потрібно відзначити, що підприємство, яке працює неефективно, не в змозі вирішувати стратегічні завдання, а також розвивати свою діяльність. І навпаки, компанія, з високими показниками ефективності має широкі можливості не тільки для поточного функціонування, але і для розширення масштабів в перспективі, залучення інвесторів та кредиторів. Процес управління прибутком і рентабельністю підприємства ґрунтуються на результатах проведеного економічного аналізу даних показників. Суттєве значення в цьому

випадку відводиться методиці проведеного дослідження, що дозволяє сформувати найбільш вичерпну інформацію для цілей розробки обґрунтованих управлінських рішень і заходів щодо підвищення фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Прибуток відображає ефективність фінансової господарської діяльності підприємства. При оцінці прибутковості необхідно враховувати, що на прибуток впливають безліч внутрішніх (цінова політика, обсяг діяльності, обсяг та характеристика витрат обігу тощо) та зовнішніх факторів (система оподаткування, державне регулювання цін, нормативні документи галузі, в якій працює підприємство тощо). Проаналізувавши сучасне зовнішнє середовище, у якому працюють вітчизняні підприємства, авторами було виявлено, що відбувається збільшення збиткових підприємств, і однією з причин цього є недостатньо ефективне управління прибутком підприємств. Для того, щоб управління процесом формування прибутковості на підприємстві відбувалося найбільш ефективно, необхідно проводити аналіз прибутку і рентабельності, який є одним із значущих напрямків при управлінні процесом формування прибутковості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства. Від своєчасності його проведення, достовірності отриманих результатів та оперативності розробки заходів, спрямованих на зростання показників прибутку і рентабельності залежить успішний розвиток підприємства в довгостроковій перспективі.

Список літератури

1. Алексеев П.Д. Фінансово-економічний стан підприємства. Практична допомога. – М.: Видавництво «ПРИОР», 2000. – С. 312.
2. Білик М.Д., Білик Т.О., Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування. Монографія. – Київ: ТОВ «ПанТот», 2012. – С. 112.
3. Буряковський В.В. Фінанси підприємства: підручник – ЮНІТІ, 2009. – С. 90.
4. Бланк І.А. Управління прибутком. – К.: Ніка-Центр, 1998. – С. 190.
5. Ефимова О. В. Фінансовий аналіз: сучасний інструментарій для прийняття економічних рішень. – К.: Знання, 2014. – С. 204.
6. Савчук В. П. Вплив інфляції на оцінку показників прибутковості підприємства. – К.: Знання, 2002. – С. 119.
7. Шеремет А. Д Теорія аналізу господарської діяльності: Підручник. 4-е вид. – М.: Фінанси і статистика, 2000. – С. 405.

8. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства. – К.: Знання, 1999. – С. 203.
9. Болюх М. А. Навч. Посібник; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – С. 409.
10. Власова Н. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. для вузів – К. : Центр навч. літератури, 2007. – С. 560.
11. Денисенко Л.О., Кучерявенко Ю.О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві. – Вісник КНУТД № 1, 2014. – С. 19.
12. Грещак М.Г. Внутрішній економічний механізм підприємництва: Навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 24.
13. Блонська, В.І. Стратегічне управління прибутком підприємства, Науковий вісник НЛТУ України, 2010. – С. 49.
14. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
15. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minfin.com.ua/>.

References

1. Alekseev P.D. (2000), Finansovo-ekonomichnyj stan pidpryiemstva [Financial and economic performance], Praktychna dopomoha, PRIOR, Kyiv, Ukraine, p.312.
2. Bilyk M.D., Bilyk T.O. (2012), Finansovi rezul'taty dijal'nosti malykh pidpryiemstv: otsinka ta prohnozuvannia [Financial results of small enterprises: assessing and forecasting], Monohrafia PanTot, Kyiv, Ukraine, p. 112.
3. Buriakovs'kyj V.V. (2009), Finansy pidpryiemstva [Finance companies], YuNITI, Kyiv, Ukraine, p. 90.
4. Blank I.A. (1998) Upravlinnia prybutkom [Office of profit], Nika-Tsentr, Kyiv, Ukraine, p. 190.
5. Efymova O. V. (2014), Finansovyj analiz: suchasnyj instrumentarij dlja pryjniattia ekonomichnykh rishen' [Financial Analysis: modern tools for making economic decisions], Znannia, Kyiv, Ukraine, p. 204.
6. Savchuk V. P. (2002), Vplyv inflatsii na otsinku pokaznykiv prybutkovosti pidpryiemstva [The impact of inflation on the evaluation of profitability], Kyiv, Ukraine, p. 119.
7. Sheremet A. D (2000), Teoriia analizu hospodars'koi dijal'nostic [The theory of business analysis], 4th ed, Finansy i statystyka, Znannia, Kyiv, Ukraine, p. 405.
8. Mets V.O. (1999), Ekonomichnyj analiz finansovykh rezul'tativ ta finansovoho stanu pidpryiemstva [Economic analysis of financial results and financial condition of the company], Kyiv, Ukraine, p. 203.
9. Boliukh M. A. Navch. (2003), Posibnyk; Za red. akad. NANU, prof. M. H. Chumachenka, 2nd ed, KNEU, Kyiv, Ukraine, p. 409.
10. Vlasova N. O. (2007), Finansy pidpryiemstv [Finance companies], Tsentr navch. literatury, Znannia, Kyiv, Ukraine, p. 560.
11. Denysenko L.O., Kucheravenko Yu.O. (2014), Shliakhy polipshennia protsesu upravlinnia prybutkom na pidpryiemstvi [Ways to improve process management in the enterprise profit], Visnyk KNUTD, Kyiv, Ukraine, p. 19.
12. Hreschak M.H. (2010), Vnutrishnjij ekonomichnyj mekhanizm pidpryemnytstva [Domestic economic mechanism of business], KNEU, Kyiv, Ukraine, p. 24.
13. Blons'ka, V.I. (2010), Stratehichne upravlinnia prybutkom pidpryiemstva [Strategic management of enterprise profit], Naukovyj visnyk, Kyiv, Ukraine, p. 49.
14. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayny (2016), [Online], available at: <http://vvv.ukrstat.gov.ua/>, (Accessed 22 Oct 2016).
15. Ministerstvo finansiv Ukrayny (2016), [Online], available at: <http://minfin.tsom.ua/>, (Accessed 22 Oct 2016).

A.V. Grechko, PhD of Economic sciences, associated professor, associated professor of Department Economics of Enterprises, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

A.M. Melnikova, student of FMM, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

Management processes of formation return to increase efficiency of enterprise

The article is devoted to development of theoretical and methodological bases of formation process of return to enhance the effectiveness of the company. At the core of this research is the analysis of the concept of profit, the sources of its formation and ways to increase the profitability of domestic enterprises. The object of the study is a set of processes of the organization, planning, supervision and motivation, influencing the profitability of the company, subject of study is a set of theoretical, methodological and practical approaches to effective management of the process of formation of profitability. Theoretical and methodological basis of research work consists of leading domestic and foreign scientists. In the study conducted was used analytical method by which the analysis carried out measures to improve the profitability of the company and investigated the nature category «income», considered key aspects of the process of return. Based on the method of abstraction was established for certain factors that can affect the profitability of enterprises. In addition, the author had used a systematic approach and a statistical method. Also in the process of studying the issue management process profitability has been used historical approach to analyze the causes of this phenomenon. In this work the economic substance of the term «profits» as one of the major financial category, this reflects the financial results of business enterprises, its effectiveness. The author made systematization and generalization areas of process control profitability, namely, analysis of profit and profitability, which is one of the most important trends in the management process of formation of return to enhance the effectiveness of the company, the timeliness of which, the reliability of the results and efficiency of development activities, aimed at the growth of profit and profitability depends on successful development of the company in the long term. Special attention is given to research domestic shoe enterprises «Lady SHUZ» to manage the process of return calculated the gross, net income and profitability analyzes all kinds, to provide relevant recommendations. Determined that an important role in managing profitability to improve enterprise efficiency plays whether the full range of enterprise is profitable, the company is working at full capacity or there are simple and can a company make product differentiation. Based on research, provided a number of practical recommendations to improve the subject.

Keywords: company, profit, profitability management, profitableness, revenues, expenses, production efficiency.

Стаття надійшла до редакції 20.09.2016 р.